

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.

Za inozemstvo 20 Din.

Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Odkrita beseda o klerikalizmu.

Kdor ne hodi z zavezanimi očmi po svetu, mora videti, kako se sovražniki Cerkev in krščanstva trudijo, da bi izrinili ves vpliv vere in Cerkev iz javnega življenja. To ne velja samo za našo državo, ampak za vse krščanske države na širnem svetu. Bije se srdit boj med vero in nevero, za krščanstvo in proti krščanstvu, za Cerkev in proti Cerkvi. Ta boj se je razvnel na celi štiti; gre za tem, da se razkristjani čela sedanja družba in se vpelje novo poganstvo brez vere v Boga in v Kristusa. Način boja si izbirajo sovražniki Cerkev po razmerah. Zastavijo svoje orožje tam, kjer upajo vsakokrat največje uspehe doseči. V današnjih dneh so si izbrali za to šolo. Dobro vedo, da morajo odtegniti najprej mladino vplivu vere in jo prepeljati z brezverskim duhom, če hočejo doseči svoje namene. Zato je po celem svetu tako oster boj za šolo. Gre za to, ali bo mladina odgojena v krščanskem ali protikrščanskem duhu.

Značilno za pogum in značaj teh protikrščanskih borilcev pri vseh narodih in v vseh državah je pa dejstvo, da si ne upajo nikjer s svojimi praviimi nameni na dan. Skrivajo in prikrivajo svoje prave namene kakor gad noge. Ljudstvo morajo slepiti in preslepiti, ker jim sicer ne bi šlo na lim in jih ne bi povzdignilo do moči, ko bi spoznali zadnje cilje njihovih načrtov. Priznati jim pa moramo, da so v tem oziru zelo spretni in okretni. V današnjih dneh jim je najpriljubljenejša tole ljudsko slepilo, češ, da se bore samo proti klerikalizmu, ne pa proti veri. Če beremo njihove liste in poslušamo njihove govore, zadenejo pri vsaki drugi besedi na klerikalizem. Vse jim je klerikalno: listi, šola, politika, podjetja. Njim je, tako zatrjujejo, vera sveta, pobijajo pa klerikalizem. Če priredi Cerkev čisto versko slovesnost s cerkvenimi govori, s procesijami, verske vaje s svetimi misijonom in zakramenti, vse to jim je klerikalno početje in klerikalizem. Če zahtevajo škofje in katoliški stariši, da se mora katoliška mladina vzgajati v verskem duhu, če zahtevajo verski poduk in

verske vaje za šolsko mladino na vseh šolah, jim je vse to klerikalno početje. Če brani kršč. ljudstvo pravice vere in svobodo Cerkev, imenuje to zopet klerikalno predrznost in klerikalno gospostvoželjnost. Z eno besedo: Kjerkoli se pokaže verska misel v javnem življenju, jo oklevetajo s klerikalizmom in ji skušajo vzeti kredit s tem; da ji podtaknejo drug obraz in drugo obleko. Vera, Cerkev, krščanstvo, verske in cerkvene naprave, pobožnosti in izrazi pobožnosti, vse jim je klerikalizem. Kdo ne uvidi, da kratkomalo istovetijo Cerkev in krščanstvo s klerikalizmom in s klerikalno agitacijo? To delajo namenoma in vedoma. Proti krščanstvu in Cerkvi se ne upajo udariti naravnost in odkrito. Ljudstvo je versko še preveč zavedno, njihove udarce bi hrabro odbilo, njih protiverske namene takoj prekrizalo. Zato pišejo in bijejo proti klerikalizmu, mislijo pa na Cerkev in krščanstvo. Pri nas so vsi udarci, ki gredo na račun klerikalizma, namenjeni naravnost Cerkvi in krščanstvu.

Ne verujete tega? Poglejmo na deželo, kjer je bila prvokrat izgovorjena beseda o klerikalizmu. Izgovoril jo je zagrizen sovražnik Cerkev in krščanstva, nekdanji francoski ministrski predsednik Gambetta. Vzkliknil je: Klerikalizem, to je sovražnik. Misli je pa pri tem na Cerkev in krščanstvo. In v imenu klerikalizma so nastopali potem vsi francoski framazonski in liberalni listi proti Cerkvi, proti verski vzgoji, proti verskim vajam vojakov in šolske mladine. V imenu klerikalizma so pobijali vsak pojav verske misli na kateremkoli polju. Ljudstvo so zavajali, da jim ne gre za boj proti Cerkvi in krščanstvu, proti verski vzgoji in proti verstvu, ampak le klerikalce, klerikalizem in klerikalno početje hočejo potisniti iz javnega življenja. In kaj se je zgodilo? Ljudstvo se je dalo omamiti in prevariti, Cerkev in krščanstvo je zamenjalo s klerikalizmom in dalo zagrizenim sovražnikom Cerkev moč, da je iztrebilo zadnje sled verske misli iz javnega življenja in iz šole. Po tridesetletnem varanju javnega mnenja so postavili na Francoskem vse šolstvo na brezverske temelje, pritirali so stvar tako daleč, da se v državnih šolah ni smela niti več imenovati beseda Bog. V imenu klerikalizma so nastopili

boj proti verski vzgoji v šoli, dovršili so ves boj s tem, da so vpeljali popolnoma brezversko šolo. Govorili in psovali so proti klerikalni vladateljnosti Cerkev, ki hoče vse zaslužniti sebi in klerikalizmu, končali so pa s tem, da so Cerkev oropali, zaplenili vsa cerkvena poslopja, poteptali versko svobodo, onemogočili bogoslužje, uničili vsak vpliv verske krščanske misli na javno življenje.

To je resnica o klerikalizmu. Beseda klerikalizem je skrivnica za vse sovražnike Cerkev in krščanstva v njihovem boju proti Cerkvi in krščanstvu. S to besedo varajo nepoučene, da bi se jim vdinjali za pomagače v tem boju, pod to besedo se zbirajo vsi odločni sovražniki krščanstva, da tem lažje dosegaajo svoje protikrščanske cilje.

Pri nas doma trobijo v tem boju proti klerikalizmu v zadnjem času najhujše samostojneži in njihovo slabo urejevano glasilo. Ne vemo, če je pri njih večja zlobnost ali nevednost, ali pa se obe družita v bratski ljubavi. Ponosno se trkajo na prsi, češ, da jim je korist Cerkev sveta stvar in da so in hočejo ostati katoliki. Boli jih pa neizmerno, da se katoliško ljudstvo zbira na katoliške shode in v svitu kat. načel presoja vse javno življenje. Ni jim prav, da katoliško ljudstvo na veličastnih zborovanjih zahteva za svojo katoliško deco versko vzgojo in odklanja svobodomiselnost protiversko sokolsko vzgojo, ki se zanjo samostojneži tako zelo zavzemajo. Ta boj katoliškega ljudstva za versko vzgojo in odpor proti svobodomiselnosti sokolstva imenujejo ti ljudje klerikalizem in izrabljanje vere. Hina vci! Če ste resnično katoličani, ali ne boste zastavili vse sile, kjerkoli, da se zagaranira popolna verska vzgoja mladine in se odstrani vsak vpliv svobodomiselnosti nanjo. Danes je najhujši zapeljivec in pohujševalec mladine sokolski duh, ki ga sedanji vladni sistem vbrizgava potom šol, šolskih oblasti in potom brezštevilnih drugih pripomočkov v mlada srca. Če bo ta

Gazela - milo

je najboljši domači izdelek. Dobi se v vsaki trgovini.

duh zmagal, boste imeli v dobi enega rodu popolnoma brezversko mladino. In samostojneži kot pravi »pristniki« katoliki to podpirajo, priporočajo, in se bore proti katoliškemu ljudstvu, ki napoveduje najhujši boj za versko vzgojo svoje mladine. Vso to skrb, prizadevanje in ta boj ljudstva označujejo čisto v smislu francoskih brezvercev za klerikalizem in klerikalno početje.

Krščanstvo in javno življenje se ne laista ločiti. Vera in izvrševanje vere se ne moreta zapreti v tiho kamrico štirih sten. Javno življenje je krščansko ali protikrščansko. Vsi, ki hočejo, da bodi javno življenje od šole do zadnje postave, prepojeno s krščanskim duhom, ki torej hočejo, da naj velja evangelij za vse zasebno in državno življenje kot najvišji temeljni zakon, morajo iti v boj in v govorjeni in pisani besedi, na shodih in v parlamentih zagovarjati te pravice evangelija in krščanstva. Vsi oni pa, ki hočejo, ali vedo ali nevedoma, da bodi javno življenje protikrščansko, se zbirajo v vrstah onih, ki na zunaj vihte svoja kopja proti klerikalizmu, ost njihovega boja je pa obrnjena naravnost proti Cerkvi in veri. Tako je po celem svetu, tako je tudi pri nas. In če naši samostojneži trdijo kaj drugega, varajo javnost in morda v svoji nevednosti tudi samega sebe.

Obtožba najbednejših

Ljubljanski dnevnik so pretekli teden priobčili sledeče pismo 14 zdravnikov-pri-marjev v ljubljanski bolnici in blaznici na Studencu:

Podpisani izjavljamo, da vzpričo nezadostnih dvanaestinskih kreditov za dobrodelne zavode v Ljubljani in vzpričo že dosedaj naraslih neplačanih računov pri teh zavodih, ne moremo prevzeti za nadaljni obstoj in za redno obratovanje teh zavodov nobene odgovornosti. Zato prosimo, da ministrstvo narodnega zdravja vsem zahtevam zdravstvenega odseka, ki jih je stavil za sanacijo sanitarnih ustanov v Sloveniji, nemudoma ugodi.

Obenem je ravnateljstvo teh dveh zavodov izdalo sledečo objavo:

Vsled slabega gmotnega stanja splošne bolnice in blaznice v Ljubljani se sprejem bolnikov omeji izključno le na najbolj nujne slučaje. Bolnike, ki niso neobhodno potrebni zavodne oskrbe, se naj takoj odpuste. Bolniki pa, ki še ostanejo v bolnici, naj se kakor hitro mogoče odpravijo v domačo oskrbo.

Bodimo kratki!

Slovenija plača ogromne davke v Belgradu, in sicer neprimerno več kot dobiva iz Belgrada nazaj. Velik del našega denarja ostane v Belgradu, kjer rastejo na vseh koncih in krajih velike vladne palače — na naš račun; kjer izdajajo milijone za okrasitev Belgrada za eno samo slovesnost — na naš račun; kjer pošiljajo razne drage »komisije« po drugih državah — na naš račun; kjer se redi nebroj nesposobnih uradnikov — na naš račun; kjer delajo ogromne, pa umazane strankarske kupčije — na naš račun; kjer plačujejo ruske Vranglovce — na naš račun; odkoder plačujejo jugoslovanske fašiste in svobodo-

miselno časopisje — na naš račun. In tako dalje. Na naš račun in račun vseh prečanov, dočim je skoro ves vojni plen — vreden na milijarde kron — izginil v privatne žepe in bo vojna odškodnina ostala večinoma v rokah belgrajske gospode.

Medtem pa moramo pri nas metati najbednejše, bolnike, na cesto, kakor ne delajo niti pri Hotentotih v Afriki.

Sedaj okušajo tudi bolniki, kaj je centralizem. Ko je svoj čas Kranjska dežela sama pobirala svoje davke in sama gospodarila z njimi, je bila bolnica v vsakem oziru na višku. Za bolnike se je temeljito

skrbelo. Zakaj s pametnim gospodarstvom se dajo pri majhnem denarju čudeži delati. Danes pa, danes — ves naš denar, ki ni majhen, izhlapi v Belgradu — mi pa mečemo svoje bolnike na cesto in sami gospodarsko umiramo.

Nobena turška vojska ni povzročila takega opustošenja v Sloveniji kot centralizem, za katerega so glasovali največji zapeljivci slovenskega kmeta, ki jih pozna naša sicer tako žalostna zgodovina, slovenski samostojneži.

Obtožba bolnikov pa vpije do neba in kliče samostojneže pred sodni stol.

Gospodarski obzornik.

Iz seje kmetijske družbe,

ki se je vršila dne 14. junija 1922.

Predsednik poroča, da ministrstvo ni ugodilo prošnji, katero je poslala družba na svoječasni Steblovnikov predlog, za znižanje tarifov za prevoz krmil z motivacijo, da so tarife tako nizki, da komaj krijejo režijske stroške in da tarife sploh ne vplivajo na cene krmil. — »Kmetovalec« se ne more izdajati s dosedanjim članarino, ker bo imel do konca leta približno 300.000 kron primanjkljaja; vsled tega se bo morala članarina znatno zvišati. Pri tej priliki je nasvetoval samostojni odbornik, da naj bi imela družba ustanovne člane, ki bi plačevali večje prispevke, zato pa bi imeli edini aktivno in pasivno volilno pravico, dočim bi bili drugi kmetje le naročniki »Kmetovaleca«. Če bi ta nasvet obveljal, bi prišla seveda družba najhitreje iz kmetijskih rok v roke velekapitalistov.

V kratkem se bo dobilo za vsako oblast za 4 milijone turšice, ki se bo razdelila za nižjo ceno med potrebno prebivalstvo, razdelitev bo poskrbel oddelek za socialno skrbstvo.

Ministrstvo za kmetijstvo je dovolilo družbi podporo 10.000 kron za gospodinjstvo šolo in 72.000 kron za udeležbo slovenskih vinogradnikov na ljubljanskem velesejmu. Ta podpora se je dala iz dobičkov pri razredni loteriji.

Družba bo morala stopiti v zvezo z raznimi tvrdkami zaradi nabave potrebnih množin krme, posebno sena in slame, katere se bo, kakor vse kaže, polovico manj pridelalo kakor lansko leto.

Galice se bo naročilo letos 40 vagonov.

Ker se je zaradi visokih cen živine poklalo zelo mnogo plemenske živine, je zaprosila družba za prepoved klanja premenske živine pod 3 leti.

Akcija za izmenjavo kmetijskih mladeničev iz Bosne se ni posrečila, ker sta se javila iz Bosne le 2 mladeniča; ravno tako niso uspela tozadevna pogajanja s Češko. (Opomba. Tudi izmenjava iz Srbije se ni posrečila; prišlo je sicer večje število Srbov v Slovenijo h kmetom, toda vsi so jo v najkrajšem času nazaj pobrali, nekateri kar peš.

Družba je poslala spomenico proti dovoljevanju novih sejmov; sejmovi, katerih je itak preveč, pospešujejo prav znatno splošno zapravljanje.

Družba še je v posebni spomenici izrekla tudi za to, da naj živinosejmski odseki ostanejo samostojni in naj ne bodo podrejeni veterinarskim odsekom.

Sklenilo se je, da se bo vršil letošnji družbin občni zbor dne 8. novembra. Dnevni red občnega zbora se še ni določil. Pri tej priliki je trdil g. predsednik, da vsi občni zbori, ki so se vršili po preobratu, niso bili pravilni in da vsled tega tudi ni veljavna na teh občnih zbora sprejeta izprememba pravil. Ako ima g. Pirc prav, potem pa sedanji družbin odbor sploh nima pravice, da obstoji, ker je bil izvoljen na način, kakor ga predpisujejo izpremenjena pravila. Ko je bil g. predsednik opozorjen na posledice, ki bi jih bilo treba izvajati, ni hotel o tem ničesar slišati in je rekel kratko: »Pa pustimo to, kar je, to je.« Zastopniki štajerskih podružnic so predlagali, da naj se izdela za občni zbor predlog za izpremembo pravil, ker nikakor ne gre, da bi imeli štajerski udi manj pravic kakor kranjski. Ravno vsled nepravilnih pravil, ki ne priznavajo vsem udom enakih pravic, je bilo mogoče, da je bil izvoljen pri zadnjem občnem zboru sedanji predsednik, ki pa ni dobil niti polovice glasov vseh delegatov. V debati se je pa kmalu pokazalo, da sedanja odborova večina nima nikakega veselja popravljanju sedanjih pravil in dati štajercem iste pravice kot kranjcem.

Naposled je bil sprejet v seji predlog odbornika Košarja, da naj družba protestira zaradi pobiranja predujemov na osebno dohodninski davek in predlog odbornika Vrečkota, da se naj protestira zaradi preložitve šolskih počitnic na štajerskem, ker je preložitve na škodo kmet-skemu prebivalstvu. Na ugovor, da ta protest ne bo pomagal, češ da je preložitve počitnic že od šolskega sveta odločena, je odgovoril g. Vrečko, da se da vse spremeniti, če se le hoče, vsaj se je celo ženska volilna pravica, ki je bila že od kralja potrjena, ukinila. Na ta odgovor g. Vrečkota je pripomnil eden izmed samostojnih odbornikov: »Kaj bodo ženske volile, saj tudi pri vojaki ne služijo!«

Zivinorejcem pincgavske in simentalske pasme.

Dne 9. aprila t. l. se je vršilo v posvetovalnici oddelka za kmetijstvo v Ljubljani posvetovanje zivinorejskih zadrug iz Gorenjske in Notranjske. Zastopanih je bilo 11 zadrug, Zadruga zveza, Kmetijska družba, nekaj zavednih županov in najboljših zivinorejcev iz Gorenjske.

Zborovanje je otvoril in vodil šef oddelka g. Sancin, ki je povdarjal, da so za žive živahno delovati zivinorejske zadruge na Dolenjskem in bikorejske zadruge na Stajerskem, vsled česar tudi Gorenjci in Notranjci ne smejo zaostajati.

Kot prvi poročevalec poročal instruktor Hladnik iz Kranja o stanju zivinoreje na Gorenjskem in Notranjskem. Povdarja, da zivinoreja glede kakovosti vidno propada. Vzroki so: občine se premalo brigajo, zadruge pa spe spanje pravičnega, zivinoreja, brez vsake brige za plemensko odbiro in nastavitve dobrih bikov, pa vegetira v napol divjem stanju. Nadaljni vzrok je pomanjkanje dobrih plemenjakov, ker se reja istih ne izplača in ker doma še nismo urejeni za vzrejo dobrih bikov. Prvo zlo se naj odpravi s primerno visoko skočnino, drugi nedostatek pa s pridobitvijo najboljših zivinorejcev za vzrejo plemenjakov za domačo potrebo. Uvažanje bikov iz tujine bo skoro nemogoče vsled pomanjkanja sredstev, visokih železniških tarifov in velikih uvoznih težkoč. Tudi tuje živali niso vedno najboljše, ker smo primorani kupiti mačka v žaklju. Uvoz bo vsled tega sila majhen in od časa do časa potreben le za domača vzrejevališča in najboljše zadruge, ki naj skrbijo za to, da odgojijo zadosti plemenskega materiala. Na splošno pa se je treba oprijeti osamosvojitve, ki pa mora biti združena s poglobitvijo rejskega dela. Ljubimo, cenimo in zboljšujemo to, kar nam nudi domača gruda!

Kot drugi poročevalec je poročal referent za zivinorejo ing. Jos. Zidanšek o pospeševanju zivinoreje od strani države. Namen pospeševanja je povzdigniti zivinorejo glede kakovosti; za to delo je potrebna do podrobnosti izvedena organizacija, vsak okraj mora imeti svoj trden cilj pred očmi in tudi svoj določen načrt, po katerem je treba neustrašeno in neomahljivo delati. Referent je razložil državni proračun glede onih postavk, ki se tičejo zivinorejstva.

Kakšne ugodnosti lahko pričakujejo zivinorejske zadruge od državne uprave:

1. pri oddaji subvencijskih bikov z eno tretjino popusta nakupne cene se bo v prvi vrsti oziralo na rejske zadruge;

2. za najboljše starejše bike, ki se redijo čez dveletno zavezno dobo, se bodo izplačevale redne letne vzdrževalnine, ki so letos po starosti in pokolenju znašale 1000 do 2000 kron;

3. po možnosti se bo, v kolikor bodo dopuščala sredstva, plačevala skočnina za vse v rodovnik vpisane krave, če se bodo iste pripuščale k najboljšim odbranim zadrugnim bikom;

4. zadrugam je na razpolago državni zivinorejski instruktor dotičnega pasemskega okrožja, ki podpira zadruge z na-

sveti in praktičnimi navodili, osobito pomaga in sodeluje pri odbiranju živali za matično knjigo in zaznamenovanje istih in posreduje pri nabavi bikov.

Teh podpor bodo deležne le one zadruge, ki spolnjujejo sledeče pogoje:

1. Jasno označenje imena in rejskega cilja v pravilih;

2. Vsakoletna redna izbira in revizija plemenskih živali.

3. Zadruga in zadrugniki morajo voditi urejeno plemensko knjigovodstvo (mlečne zapisnike, matično knjigo itd.);

4. V matično knjigo (rodovnik) vpisane živali se morajo zaznamovati.

5. Od zadrugnikov je zahtevati natančno izpolnjevanje pravil.

Zadruge si morajo same ustvariti trdo materialno podlago stem, da pobirajo letne prispevke za vsako v rodovnik vpisano kravo. Na ta način dobijo zadruge sredstva za tekoče izdatke, za nakup bika itd.

Notranja obnova zivinorejskih zadrug bo le tam mogoča, kjer so zivinorejci vsi zavzeti za zboljševalno delo, kjer zadrugniki sami hočejo in želijo napredka in se podrobnega dela in nekoliko požrtvovalnosti ne ustrašijo. Trkamo na kmečko samozavest, ki si hoče z lastnim delom ustvariti boljši položaj!

Tretji referat o bodočem delu zivinorejskih zadrug je podal instruktor Hladnik. Zadruge so na mestu osobito tam, kjer so razmere za kupčijo s plemensko živino dane. Le z intenzivnim, podrobnim in premišljenim delom bodo dosegle lepih uspehov. Odbor naj bo majhen (5 mož), naj se vsak mesec redno sestaja k odborovim sejam, naj skrbi za nabavo bikov in za zanesljive rejce bikov, s katerimi je skleniti pogodbo.

Rodovna komisija (instruktor in dva zivinorejca) naj deluje strogo takoj izpočetka, naj vrši redno vsako leto pregled zadrugne živine in vpis v rodovno knjigo ter zaznamenovanje iste. Vsako leto naj se vsaj dvakrat sklicujejo okrožni sestanki, sklepi istih morajo biti do prihodnjega sestanka izvršeni.

Zadruge, ki želijo notranje obnove, naj se prijavijo pri državnem zivinorejskem instruktorskega okraja, ki bo delo organiziral in uvedel, pri čemur ga bo podpiral okrajni ekonom oziroma njegov pomočnik in zivinozdravnik.

Po referatih se je vnela živahna debata. Hočemo omeniti najvažnejše misli in nasvete, ki so se pri tej priliki izrekli:

Podlaga reje je dober bik, zato naj država dovoljuje višja sredstva za vzrejo, nabavo in vzdrževanje dobrih bikov-plemenjakov. Gospodje narodni poslanci se naprošajo, da varujejo tozadevno predlagane postavke v državnem proračunu.

Zakotni, nelicencovani biki naj se z vsemi sredstvi zatirajo. Zivinorejci naj se večkrat po listih opozarjajo na škodo, ki jo povzročujejo taki slabotni, za plemo nesposobni plemenjaki.

Delo v zadrugah naj temelji na samopomoči, organizacija naj se izpopolnjuje stopnjema, kot prvi korak naj velja nabava dobrih bikov.

Izrekla se je želja, da se naj izvežba nekaj kmečkih fantov toliko za prvo pomoč pri oboleti živini po okrajnih živino-

zdravnikih, da ne bodo ljudje primorani klicati zanikrnih mazačev, ki včasih vse pokvarijo. Določiti bi bilo gotovo mejo, čez katero bi takšen pomočnik ne smel opravljati zdravljenja, ampak bil dolžan poklicati zivinozdravnika.

Kjer krajevne razmere za zivinorejske zadruge niso ugodne, naj se v okvirju občinskih odborov ustanavljajo »občinski zivinorejski odseki«, ki naj prevzamejo vse pospeševalno delo v občini glede zivinoreje v roke, ki imajo skrbeti za zadostno število potrebnih bikov in pridobiti od občinskega zastopa zato potrebnih sredstev.

Nadaljno ustanavljanje zivinorejskih zadrug se zaenkrat opusti. Kjer občina ne bi ustanovila svojega zivinorejskega odseka, naj se zivinorejski odsek ustanovi v okvirju kmetijske podružnice, ki naj začne izvajati podrobno delo. Taka organizacija podrobnega dela bo veliko pripomogla k hitrejšemu napredku.

Tedenske novice.

Politične.

p **Politični odbor SLS za novomeško okolico v Novem mestu** vabi svoje zaupnike k važnemu sestanku, ki bo v ponedeljek 3. julija ob pol 11. uri dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. — Pridite polnoštevilno!

p **Krajna kmetijska zveza v St. Vidu** priredi v nedeljo, dne 2. julija velik kmetijski tabor v Dravljah pri Ljubljani s sledečim sporedom: 1. Ob 1. uri popoldne seja Okrajne kmetijske zveze, h kateri so vsi zastopniki krajinjskih kmetijskih zvez nujno povabljeni. 2. Ob 3. uri popoldne pete litanije v cerkvi sv. Roka v Dravljah. 3. Po litanijah ljudski shod pred cerkvijo, na katerem poročata gg. narodna poslanc dr. Korošec in Brodar o gospodarskem in političnem položaju. Po shodu se vrši na vrtu pri Mihlinu prosta zabava. Ljudstvo iz ljubljanske okolice, pridi polnoštevilno!

p **Notranji minister dr. Marinkovič**, demokrat, je odstopil, ker demokratom ni več všeč, njemu pa demokrati ne. Baje bo vstopil v radikalno stranko. Dosti si ne bo s tem prebral.

p **Volivni zakon**, po katerem bodo male stranke popolnoma izginile iz narodne skupščine, je bil ob najodločnejšem protestu protivladnih strank sprejet.

p **Reka ne pride do miru**. Reka je svoja državnica. Italija bi jo pa rada pogoltnila, zato je nahujskala fašiste, da so pregnali zakonito reško vlado in ustavotvorno skupščino, ki je pribežala v Jugoslavijo in zboruje v Kraljeviču s predsednikom Zanella na čelu. Fašisti pa vladajo v Reki z nasiljem, podpirajo jih italijanski karabinjerji, ki jih je poslala Italija v Reko, da delajo »rede«.

p **V Nemčiji** se zelo pridno širi agitacija za upostavitve cesarstva. Za enkrat ni upanja, da bi uspela.

p **Nemškega ministra dr. Rathenaua** so na poti iz njegove vile v ministrstvo napadli doslej še neznani atentatorji in ga ustrelili. Pokojni minister je bil eden naj-

boljših finančnikov v Nemčiji in pod njegovim vodstvom se je Nemčija spretno izogibala najhujšim udarcem, katerim je od vseh strani izpostavljena.

Domače novice.

d *Letošnji novomašniki* bodo darovali svoje prve sv. maše v sledečih dnevih in krajih: Dne 1. julija: Strah Alojzij — Brezje. — Dne 2. julija: Jenko Ivan — Brezje, Jerman Anton — Šmihel pri Novem mestu, Kastelic Jožef — Brezje, Kordin Ante — Ljubljana, Marijanišče, Košmerlj Alojzij — Sodražica, Letinič Anton — Ljubljana, Marijin dom, Oražem Janko — Ribnica, Perko Viktor — Smarjeta, Vrečar Janez — Sostro, Jenko Mihael — Cerklje pri Kranju, Zagar pl. Sanaval Janko — Ljubljana, Srce Jezusovo. — Dne 3. julija: Stanovnik Anton — Brezje. — Dne 4. julija: Demšar Janko — Brezje. Dne 9. julija: Gornik Franc — Tri fare pri Metliki, Jagodič Jože — Senčur pri Kranju, Kavčič Filip — Idrija, Knafelj Ivan — Mošnje, Kovačič Anton — Mirna peč, Kušlan Andrej — Preska, Mervc Franc — Vodice, Oražem Jože — Sodražica, Plot Karol — Hinje, Strah Jože — Vel. Lašče, p. Stanko M. Aljančič — Tržič, Vračko Adolf — Višnja gora, Ilc Andrej — Ribnica, Kraljič Ivan — Ig, Moder Anton — Dol pri Ljubljani, Premru Janko — Vrhpolje pri Vipavi, Simončič Pavel — Smartno pri Litiji, Zalokar Jožef — Bled. Dne 16. julija: Blüml Rudolf — Št. Pavel ob Zili, Koroško, Božnar Anton — Črni vrh nad Polhovim gradcem, Likar Ludovik — Gore nad Idrijo, Oblak Janez — Cerklje pri Krškem, p. Roman Tominec — Ljubljana, cerkev Mar. Ozn. — Dne 23. julija: Sever Avgustin — Ljubljana, Sv. Jakob, dalje v Ljubljani: p. Otmar Smolč, p. Vladislav Čurič iz Bosne in p. Branimir Marjič iz Hercegovine. — Po posebnem dovoljenju sv. očeta Pija XI. bodo podelili novomašniki na svojih novih mašah papežev blagoslov s popolnim odpustkom pod navadnimi pogoji za vse, ki se bodo udeležili novih maš.

d *Korupcija*. Vlada je dala samostojnemu Ekonomu 4 milijone kron za nabavo kornice, menda za revnejše sloje. Namen je z državnim denarjem agitirati za samostojno stranko. Poslanec Škulj je stavil radi tega vprašanje na ministra za soc. skrb.

d *Protiversko časopisje*. »Naprejek« (»Ljudski glas«) zelo grdo piše proti veri zlasti proti cerkvenim obredom, »Kmetijski list« pa proti katoliškim shodom, ki imajo namen ohraniti in vžigati versko misel v javnem življenju. — Vesten katoličan že radi pohujšanja ne more trpeti takih časopisov v hiši.

d *Bridko razočaranje*. Slovenija bi se morala po postavi razdeliti na dva dela, vsak del s svojim velikim županom. Te dni bi se tudi po postavi morala ta stvar izvršiti in dva liberalna gospoda dr. Baltič in Skaberne sta čakala, da bosta imenovana za velike župane: Baltič v Ljubljani, Skaberne v Mariboru. V Belgradu pa so se zopet enkrat premislili in nespametno postavili pametno za plot vrgli.

d *Dober goriški rojak* je samostojni poslanec Mermolja. Poslanec SLS so predlagali, naj se državna podpora da tudi tistim primorskim beguncem, ki žive v bedi, če se že daje tudi Vranglovcem. Preden je došlo do glasovanja o tem predlogu, je Mermolja pobegnil iz zbornice.

d *1600* večinoma slovenskih ujetnikov gradi železnico v Mezopotamiji (Azija, vzhodno od sv. dežele). Poslanec Nemanič je stavil na zunanjega ministra zahtevo, naj ukrene vse potrebno, da se čimprej vrnejo v domovino.

d *Za naše vojake*. Poslanec Brodar je zopet posredoval pri vojnem ministru radi slabega ravnanja z vojniki v Negotinu. Zahteval je strogo preiskavo.

d *Prince Jurij*, kraljev brat, je svoje vrste mož. Zelo nagle jeze je in izredno razborit. Za sedanje razmere v naši državi se zelo zanima in ima v teh stvareh primeroma zelo pametno sodbo. Zato se ga sedanja vlada, posebno pa gospod Pašič, ki ne prenese pametnih ljudi, zelo boji.

d *Matura v zavodu sv. Stanislava*. Napravilo je maturo vseh 23 osmošolcev, izmed teh 10 z odliko.

d *Za cestarje* je svoj čas vložil poslanec Nemanič vlogi, kjer zahteva, da se vsi cestarji še nadalje obdržijo v svojih službah in da naj se jim plače primerno povišajo. Na to je dobil poslanec od ministra za gradbe pismen odgovor, v katerem mu minister sporoča, da bodo vsi odpuščeni cestarji zopet sprejeti v državno službo, kakor hitro sprejme narodna skupščina proračun, v katerem so dovoljeni za to potrebni krediti. Kar se tiče povišanja plač, odgovarja minister sledeče: »Ozirajoč se na preobremenitev proračuna in veliko število cestarskega osebja za sedaj niti pri najboljši volji ne morem ničesar storiti, da se položaj cestarjev izboljša in njihovo gmočno stanje v oni meri zadovolji, kakor bi bilo to potrebno.«

d *Za slamo in krmo*, katere bo letos na Gorenjskem zelo manjkalo, je posredoval poslanec Brodar pri poljedelskem ministru Puclju, ki je odgovoril, da ni upanja, da bi mogel v tem pogledu kaj ukreniti.

d *Pomoč po suši prizadetim krajem*. Poslanec Brodar je stavil na ministra za socialno politiko vprašanje, kaj misli ukreniti za pomoč krajem, ki so prizadeti po suši.

d *Električna centrala* na Krki v Zagradcu je bila binkoštni ponedeljek blagoslovljena in otvorjena. Razsvetljevala bo velik del Dolenjske.

d *Našim starišem v zgled*. V izpopolnitev poročila v zadnjem »Domoljubu« o šolskem štrajku v Krasnicah na Koroškem prinašamo dopis iz Alpentänder-Bote: »V Krasnici v Krški dolini so stariši z 21. aprilom kot začetkom šolskega leta pričeli s šolskim štrajkom. Noben otrok ne obiskuje šole. Vzrok je tamošnji učitelj, ki je s svojim socialističnim vzgajanjem med prebivalstvom vzbudil največjo nevoljo. V njegovih razredih so volili »svete učencev«, ki so med drugim na koncu ure predlagali, katere kazni naj dobe učenci, katere predmete se bodo učili itd. »Učitelj« je porabil vsako cerkevno praznovanje, da je otrokom pripovedoval »božično legendo«.

»legendo o vstalem Zveličarju« in karkoli se je sicer v socialističnih časnikih pisalo o cerkvenih praznikih, seveda vse v brezverskem duhu. Molilo se v šoli ni nič. Vse pritožbe so bile brezuspešne. Predsednik v deželnem šolskem svetu je brezumni socialdemokratski deželni glavar Florijan Groeger. V veri, da se sme prebivalcem Krške doline vse nuditi, je sedaj to gospodo nenadoma nastali šolski štrajk temeljito zbegal. Ta upor je toliko pomenljivejši, ker stariši pripadajo rajaličnejšim strankam. Čeravno so torej v strankarskem in političnem oziru različnih nazorov, so pa vsi edini v misli, da se versko-nravne vzgoje otrok v šoli ne sme nihče dotikati. — Če se večkrat opravičeno omenja, da se imamo mi Slovenci še marsičesa učiti od drugih narodov, velja to tudi tu.

d *Naše mnenje o naših zadevah*. Slep invalid nam piše: Iz časopisa mi je bila čitana pritožba, mogoče enega naših predstojnikov ali nam neznane naklonjenca, radi premostitve našega zavoda iz Ljubljane v Kočevje. Vsi slepi se mu iskreno zahvaljujemo. Da pa sami ne moremo molčati, so povod besede visokokulturnih gospodov na vladi, ki pravijo, saj slepim je vendar vseeno, kje da so, ker itak nič ne vidijo. V zavesti pravičnosti Vam odgovarjamo: Naš zavod ima smoter slepe vidcem enako izobraziti, usposobiti jih v poklicu: pletarstvu, ščetarstvu in drugih obrtih in poklicih. Usposobiti jih, ne za življenje v ozidju, marveč za koristne državljane. Zato pa odklanjamo hiralnico, kjer naj samo čakamo na smrt. Mi hočemo biti v zavodu, kjer se kaj naučimo in se usposobimo sami živeti in se vzdrževati. Prvi zavod za slepce je otvoril začetnik izobrazbe slepih, Valentin Hachy, leta 1784. v Parizu. Po njegovih sijajnih uspehih so se enaki zavodi hitro vrstili po vseh kulturnih deželah. Danes jih ima Nemčija nad 40, Avstrija 7, tudi Srbi so ga že imeli pred vojno, istotako Hrvatje, nam Slovenecem ni Avstrija nudila nobenega. Vendar smo imeli ustanove in za zavod že 500.000 kron nabranega denarja, danes od tega ni ne duha ne sluha. Ko je nastala Jugoslavija, nismo mi Slovenci Nemcem v njihovih zavodih več ugajali in meneč, kar nudijo Nemci svojim slepim, bo nudila tudi nam naša domovina, smo se vračali v domovino. Nekaj sposobnih delavcev je ostalo vendar še tam in so danes veseli, da niso z nami vred verjeli v dobrote lastne domovine. Tako nam pišejo. Nad 15.000 nas je in komaj en procent na pravi poti do samostojnega življenja. In zato naj je naša nezadovoljnost, kulturni gospodje, graje vredna? Sezidajte zavod po naših potrebah v kulturnem središču Slovenije, da se ne bo treba klatiti vedno po najemniških prostorih, nam lasten zavod, ki edini je rešitev iz razvalin nesrečnega življenja.

d *Preveč učiteljstva tu* — premalo tam. Občinski odbor v Št. Jerneju na Dolenjskem je sklenil v seji dne 21. maja t. l. pritožbo na višji šolski svet proti preobilnemu številu učiteljstva na ondotni petrazrednici. V pritožbi se navaja, da podučujejo na tej šoli nekatere učiteljske moči na teden le po 18 ur, torej dnevno tri ure, dočim uraduje drugi uradniki več kot dvakrat toliko, a kmet in delavec-obrt-

nik dela tudi po 16—18 ur na dan. Splošno se opaža, da se ljudstvo zgraža vsled tega, ker živi del učiteljstva cele popoldneve brez dela. V interesu starišev in učiteljstva samega ter njegovega ugleda bi bilo potrebno in se v pritožbi odločno zahteva, da se premesti par učiteljskih moči od tod. Saj so bili itak proti volji ljudstva nameščeni v tolikem številu, dočim bi zadostovalo šest do sedem učnih moči. Nezadovoljnost ljudstva dokazuje že to, da nekateri niti za dobro plačo ne morejo dobiti hrane v gostilnah. — V pojasnilo opravičenosti sklepa občinskega odbora navaja pritožba statistiko o rojstvu otrok v občini, iz katere povzamemo, da je bilo rojenih: leta 1913 140 otrok; 1914 — 100 otrok; 1915 — 90 otrok; 1916 — 60 otrok; 1917 — 30 otrok. Od teh pa je pomrla skoro tretjina otrok, tako da jih bo vsolanih prihodnje šolsko leto le kakih trideset. — Pritožba se je poslala višjemu šolskemu svetu. — Čudno, da je tam (v lepših in politično bolj eksponiranih krajih) toliko preveč učiteljstva, dočim ga primanjkuje zlasti v obmejnih krajih, kjer ljudje prosijo zanj!

d Kupujmo naša domača, pristna vina! Vinogradniki ormoškega in ljutomerskega okraja so si ustanovili zadrugo z omejeno zavezo z imenom »Ljutomerčan«, ki ima svoj sedež v Sv. Bolfenku pri Središču. Zadruga vodi naš odbor Kmetijske družbe g. Robert Košar, posestnik v Sv. Bolfenku pri Središču. Ta zadruga ima v svoji zalogi vino svojih članov, ki se kosa glede kakovosti in pristnosti lahko z vsakim vinom in ki kljub temu ni predrago. Vino oddaja zadruga v poljubni množini v sodčkih od 50 litrov naprej. Potrdila za pristnost vina in za njegovo prikladnost kot mašno vino dajejo župni urad pri sv. Bolfenku in pa tudi vsi župni uradi v okolici. Mi priporočamo našim ljudem, da naj se pri nakupu vina obračajo na imenovano zadrugo, saj je znano, da je vedno bolje in in ceneje, kupovati vino od tistega, ki ga sam prideluje, kakor pa od prekupca, ki hoče imeti sam velik dobiček in največkrat v ta namen vino primerno predela.

d Orlovski tabor v M. Nazarih bo dne 2. julija. Sprejem udeležencev bo v Ljubiji pri Mozirju ob 10. uri. Na taboru bodo nastopili dobri govorniki, priložnosti je obilo izvrstnih telovadcev, godba bo nudila pošteno in razvedrilno zabavo. Pohitite torej v najobilnejšem številu od blizu in daleč ta dan v našo »slovensko Švico« — v Zgor. Savinjsko dolino.

d Obrtniki! Obrtna zveza v št. Vidu priredi dne 9. julija v št. Vidu pri Cebavu ob 8. uri popoldne velik obrtni shod. Gre za važne zadeve. Obrtniki, tudi oddaljeni, pridite polnoštevilno!

d Velika letna pevska prireditel Pevske zveze bo letos v Celju 13. julija v dvorani hotela Union. Nastopajo posamezni zbori v medsebojnih tekmah in vsi zbori skupaj. Pevski zbori naj se javijo Pevski zvezi v Ljubljani (Ljudski dom) vsaj do 8. julija z vsemi podatki (število pevcev, pesmi, ki jih pojo, imke pevovodje). Pevci, na plan! Videli bomo, kaj znajo štajerski pevski zbori.

d Izobraževalno društvo na Lokvici priredi v nedeljo 2. julija ob pol 4. uri popoldne dve predstavi.

d Slavnost v Trzihu. 25 letnica društva sv. Jožefa in 15 letnica Orle ter blagoslovitev nove orlovske zastave se vrši dne 2. julija, kot smo

že poročali. Sredi priprav za to slovesnost nam je umrl naš gospod župnik Jos. Potokar. V znak žalosti bi morali to slavnost preložiti, kar pa sedaj ni več mogoče; pač pa se bo spored slavnosti v toliko še spopolnil, da bomo po 10. maji 2. julija šli z godbo in novo orlovske zastave na grob g. župnika Potokarja, ker bo godba zaigrala žalostinko, na to bo govor v spomin velezaslužnemu in nam vsem nepozabnemu župniku, in nato bo moški zbor zapel v pozdrav pokojnemu. Tako bomo s poklonitvijo pokojnemu ob grobu in s lepo uspešno slavnostjo 25 letnice pač najlepše proslavili njegov spomin in izpolnili njegovo srčno željo po 25 letnici, o kateri je govoril malo pred smrtjo in jo tako iz srca želel dočakati! Z delem za našo 25 letnico proslavimo njegove velike zasluge za naše društvo sv. Jožefa in za naše Orle. Zato naj govtovo vsako društvo iz cele Gorenjske od Ljubljane do Kranjske gore prihiči ta dan 2. julija v Trzihu! Narodne noše, kroji, konjeniki, društva z zastavami naj pridejo polnoštevilno. Naj bo ta 25 letnica in slavnost proslava tudi pokojnega našega ž. župnika! Bog živi! Na svidenje 2. julija v Trzihu!

d V nedeljo 2. julija gostuje trnovski Orel s šaljivo dramo na Dobrovi. Igral se bo Gogoljev »Revizor«. Kdor se hoče v nedeljo 2. julija popoldne nasmejati in dobro zabavati, naj pride v Dobrovske Društveni dom.

d Čebelarstva podružnica za Ljubljano in okolice priredi dne 2. julija ob 4. uri popoldne na dvorišču ljubljanskega gradu veselico v prid društvene blagajne. Za pokrepanje gostov, prijateljev čebelarjev bo skrbnjeno v paviljonih, kjer se bo točila poleg izborne vinske kapljice in piva tudi medica. Da medenih štrukljev in petvic poleg drugih jestvin ne bo manjkalo, je samo ob sebi umevno. Tudi za srečolov in šaljivo pošto je preskrbljeno. Čas bo krajšala priznana izborna godba »Zveze jugoslovanskih železničarjev«. K tej izvanredni prireditvi se vabi vse čebelarjem naklonjeno občinstvo.

d Umrla je v ljubljanskem uršulinskem samostanu prednica M. Maksimilijana Kolenc.

d Pretep. Na praznik sv. Rešnjega Telesa popoldne je bilo čuti iz gostilne pri Jušču v št. Jerneju na Dolenjskem precej divje petje sokolske pesmi. Temu je kmalu sledil pretep, pri katerem je bil Kosov iz Maharovec dolnjega v hrbet zaboden z nožem globoko v pljuča, po glavi pa jih je dobil s klepcem. Bori se sedaj v bolnici s smrtjo. Udeleženci so bili pri vsem tudi »odlični« sokoli. Sploh se pretepaški duh zadnji čas zopet precej upeljuje, pa menda ne zato, ker smo osrečeni s sokolstvom.

d Toča je pobila v Trzihu na Dolenjskem dne 22. junija popoldne. Toča se je usipala pol ure kakor orehi debela v toliki množini, da je tla pobelila, kakor bi zapadel sneg. Uničena je žetev, koruza, krompir in vinogradi. Ponekod so vinogradi kar goli, trte skoro brez lista in brez grozdja.

d Velike nevihte v Srbiji. Glasom vesti iz Čuprije v Srbiji je te dni vladala tam velika nevihta, tekem katere je padala kot jajca debela toča. Vsi poljski pridelki so popolnoma uničeni. V vsem okraju so zelo narastle reke. Pri Vranji je Morava odnesla železniški most in je promet med južno in severno Srbijo popolnoma prekinjen.

d Eksplozija. V Trzihu je v predilnici nastala eksplozija, pri čemer je bil smrtonavno poškodovan delavec Alojzij Šorn, ki je v ljubljanski bolnici umrl.

d Na smrt obsojena sta bila pred mariborsko poroto Anton Rozman in njegova ljubimka Alojzija Rozman, ker sta 21. februarja v stanovanju dr. Brenceta umorila

in oropala 70 letno služkinjo Apolonijo Šilak.

d Cerkvena tatvina v Podgrajah pri Hriški Bistrici. Piše se nam: V noči 19. in 20. junija so obiskali »prijatelji« našo zakristijo, v cerkev najbrže niso imeli časa iti. Kelih in ciborij, ki so jih ukradli, sta brez večje vrednosti.

d Narodni sklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi. Za gošl s spremljevanjem klavirja priredil in harmoniziral Josip Vedral. Pod tem naslovom je izdala »Jugoslovanska knjigarna« čedno opremljen zvezek narodnih himen in pesmi. Zbirka se lahko rabi poleg vsake violinske šole kot razvedrilo, pristopna pa je učencem, ki se pridno in vztrajno uče vsaj že pol leta gošl. Prepričani smo, da bo našo glasbo gošča mladina z veseljem segla po tej zbirki, da se nekoliko razvedri po kakih tehničnih vajah. Iz teh vzrokov zbirko toplo priporočamo. Spremljevanje klavirja velja Din 80, posamezni glasovi za gošl po 10 Din.

d Poljudno navedilo za merjenje lesa. Sestavi inž. A. Šivic. Kmetijska družba za Slovenijo je založila drugo, predelano izdajo XIV. zvezka kmetijske knjižice, ki nosi gori označeni naslov. Knjižica obsega navodila, kako se izračunja telesnina debel, posekanega in rastočega, stoječega drevesja ter celih gozdov, kakor tudi obtesanega in razčaganega lesa. Pridejane so vse za tako računanje potrebne tabele. Gozdni posestnik se pouči, kako se določa prirastek v gozdih, izračuna prostornina lesa v ogljarskih kopah ter kubična mera drv. V knjižici so tabele za primerjavo nove dolžinske, ploskovne in kubične mere s staro. Navodilo je namenjeno predvsem kmetiskim gozdnim posestnikom, dalje gojencem kmetijskih šol, gospodarskim odborom za skupna gozdna posestva, zadrugam, upraviteljem cerkvenih in župnih nadarbin, cenilcem in drugim, ki se za stvar zanimajo. Cena brošurani knjižici pri Kmetijski družbi v Ljubljani je 10 Din. Dobiva se v Ljubljani tudi v Jugoslovanski knjigarni in pri Kleinmayr & Bamberg, dalje v Mariboru v knjigarni Vilko Weixl, v Celju pa v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Avtomobilna prometna d. d. Ljubljana naznanja, da se je otvorila dne 14. junija 1922 redna avtomobilna zveza med Novim mestom preko Kostanjevice v Krško. Avtomobil odhaja iz Novega mesta ob 7. uri zjutraj in iz Krškega ob 12. uri popoldne. 2466

d C. Vid. Naslov nam žal ni več znan.

— **Pozabljeno.** Dne 12. junija je v vlaku, ki vozi ob 8. uri proti Novemu mestu, pozabil neki gospod nahrbtnik in 2 črni knjižici (sprejemnice za les). Pošteni najditelj si naj nahrtnik obdrži, knjižice pa vrne proti nagradi 1000 kron na naslov: J. Poženel pri A. Kobi, lesna trgovina, Ljubljana.

d Našlo se je nekaj denarja od gostilne Rozina do Toplice pri Izlakah. Kdor je izgubil, naj se zglasti pri Josipu Vozelj, Toplice št. 24, Zagorje ob Savi.

d Kdo iz ruskega ujetništva se vrnil, ve kaj o Antonu Gorjup iz Ribjeje št. 4, pošta Mokronog. Služil je pri lovskem bataljonu št. 7, 2. stotnija. (Bil je tudi trobentač.) Vjet v Karpatih v Veliki noči l. 1915. Zadnjiš je pisal iz Sibirije avgusta leta 1915. Naj sporoči njegovi materi Mariji Gorjup, Ribjeje št. 4. Stroški se povrnejo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik z frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu in jih obrestuje pod najugodnejšimi pogoji brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 100 milijonov kren vlog in nad 1.100.000 kren rezervnih skladov,

Širom domovine.

SENT JERNEJ NA DOLENJSKEM.

V nedeljo 11. t. m. se je vršil pri nas zelo dobro obiskan shod SLS na prostem. Na shodu je poročal predsednik Kmetijske Zveze in narodni poslanec Ivan Brodar. Poljudno, jasno in točno nam je orisal za Slovence pa tudi za celo državo pogubno politiko sedanje vlade, katero podpirajo liberalci in z njimi združeni samostojenci. Omenil je protiverski šolski zakon, katerega hoče brezversko učiteljstvo vsiliti tudi vernemu slovenskemu ljudstvu. Z velikim odobravanjem se je na shodu izrekla zaupnica Jugoslovanskemu klubu, dr. Korošcu, SLS in poslancu Brodarju; nezaupnica pa samostojnežem in brezvestnemu učiteljstvu. Izrekla se je dalje zahteva po avtonomiji Slovenije in za izenačenje davkov ter protest proti razdelitvi Slovenije. Ko se je predlagala nezaupnica brezvestnemu učiteljstvu, je med zborovalci kar jelo vreti. Pač dokaz, kako zasovraženi so oni učitelji, ki niti v šoli ne morejo zatajiti svoje mržnje do vere in cerkve; dokaz pa tudi, da bo verno slovensko ljudstvo samo obračunalo z krvosesi vernega slovenskega naroda. Ker je bil shod na prostem, so tudi nekateri samostojenci poslušali temeljita izvajanja; če bodo tudi že enkrat spregledali od svoje slepote, bo pokazala bodočnost.

SEMPETER PRI NOVEM MESTU.

Ze naznanjeni »Mladeniški tabor« dne 5. julija (god sv. Cirila in eMtda) na Trški gori se vrši, kot sledi: Na predvečer po »Zdrava Marijice« slovesno zvonjenje in zaigiranje kresa na Gori. Na »Cirilovac« ob 7. uri peta sv. maša s govorom. (Pridiguje stolni vikar M. Škerbec.) — Po sv. maši blagoslovitev družbene orlovske zastave po dek. družb. nadzorniku kan. Porenti. Nato zborovanje na prostem. Namestnik dek. nadzornika je župnik Vovko. Za govnike so naprošeni: stopiški župnik Žitnik, prof. Kovač, orlovski načelnik br. Globava I. dr. Deklamacije in pozdravi. Ob koncu pete litanije in posvetitve Brezmadežni. V cerkvi in med odmori pri zborovanju poje pevski zbor pod vodstvom šmarjanskega kaplana V. Gustiša. Prijazno vabimo k obilni udeležbi moše, fanti, mladeniči od blizu in daleč. Za obletnico katol. shoda 5. julija vsi na Trško goro! V svetišču usmiljene matere Zveličarjeve hočemo ponoviti prisrčni zvestobe sv. vori, Rima, domovini. — Udeleženci naj prinese »prigrizke« seboj. — Predstojništvo Ml. M. D. v Sempetru.

Listek.

Prstan kraljice iz Sabe.

(Angleški spisal Rider Haggard. — Poslovenil Franc Poljanec.

(Dalje.)

Tisti večer smo po solnčnem zahodu tudi mišali drhal kričati pred barako, v kateri smo bili zaprti: »Dajte nam nejevernike! Naveličali smo se čakati, navsezadnje jih pa še kako vojaki kam odpeljejo.«

Pogovarjali smo se o teh rečeh, pa smo prišli samo do tega sklepa, da se ne da nič narediti. Razen Makeda v palači nismo imeli prijatelja, ona pa je bila očitno letnica kot mi in zato ni mogla z nami občevati. Pa tudi nismo videli najmanjše možnosti, da bi ubežali.

»Iz dežja pod kap.« je mračno pripomnil Higgs. »Želel bi, da bi nas bili pustili umreti v jami. Bolje bi bilo, kot da nas pitajo za smrt, ki nas čaka po abatski drhali.«

»Da.« je z vzdihom odvrnil Oliver, mislil je namreč na Makedo, »toda prav zato so nas rešili, te maščevalne sveri, da nas pobijejo zaradi veleizdajalec.«

»Zaradi veleizdajalec!« je vzkliknil Higgs. »Upam, da njih kazni za ta zločin ni taka, kot je bila v srednjem veku na Angleškem.«

Kolikor vemo, so na Angleškem veleizdajalce za roke in noge vpregli v štiri konje in jih žive raztrgali na štiri kose.

»Če te obsesijo, ie že dovolj zanič, toda ono —!«

»V vzdihoval je: »O da bi se sreča k nam obrnila, da bi se k nam obrnila!«

Pretekli so trije dnevi, ne da bi se pokazal kakršenkoli znak, da se Higgsova želja izpolnjuje. Nasprotno, izvzemši eno stvar, se je sreča stalno od nas odvrčala. Izlema je bila ta, da smo dobili dovolj jesti in smo torej zopet dosegli prejšnjo moč in zdravje tako hitro, da bi nihče tega ne pričakoval. O nas je dobesedno veljala beseda: »Jejmo in pijmo, zakaj jutri bomo umrli.«

Vendar pa nikakor ne mislim, da nihče izmed nas ni resno verjel, da bomo morali umreti. Ne vem ali je bilo to zato, ker smo umreti. Ne vem ali je bilo to zato, ker smo vsi razen Kvika toliko prestali, ali zavoljo skrite vere v Makedine dobre sanje. Vsekako smo hrano uživali s tekomo, se vadili na notranjem dvorišču naše ječe in se poizkušali okrepiti, kar smo mogli, saj smo čutili, da utegnemo kmalu potrebovati vseh naših moči.

Največji siromak med nami je bil Oliver. Pa ne zaradi sebe, ampak zato, ker so ubožca preganjali strahovi za Makedo in njeno usodo; pa nam je tega, ali pravzaprav nič ni pravil.

Po drugi plati pa je bil moj sin Roderik najbolj vesel. O je že toliko časa živel ob robu groba, da njemu domači smrtni pristan zanj ni imel več nobene groze.

»Vse se bo dobro izteklo, oče,« je lahko verno dejal. »Kdo ve, kaj se še vse dogodi? Morebiti nas Hči kraljeva zvleče iz te greznice, saj je bila navsezadnje le zelo močna krava, ali, kakor vi pravite telica, in mislim, da bo Jozva podrla, če jo sežene v kot. Ali pa se kaj drugega zgodi.«

»Kaj drugega, Roderik?« sem prašal.

»O, ne vem, ne morem reči, mislim pa na Funge. Mislim, da v Fungi še ni vsega konec. Mislim, da niso bežali daleč. Mislim, da se pripravljajo za jutri in se zopet vrnejo. Samo kaj,« je žalostno pristavil, »upam, da moje žene ne bo nazaj, zakaj ta stara dekle je zvišnost za me. Vendar pa bodimo veseli, zakaj smrt ima še dolgo pot; med tem pa imamo dobro hrano in to je zelo vesel počitek po tem vražjem podzemeljskem mestu. Zdaj grem pa profesorju praviti še kaj več z godeb o funški veri, levji jami in tako dalje.«

Jutro po tem dogodku je prišla odločitev. Prav ko smo pozajtrkovali, so se odprle duri naše sobe in prikorakala je četa vojakov, ki so nosili Jozvoze znake. Načeloval jim je častnik njegove osebne straže, in nam je ukazal vstati in iti za njim.

»Kam?« je prašal Orme.

»K sodbi pred Hčerjo kraljevo in njenim velikim svetom zaradi obtožbe, o neverniki, da ste pomorili nekaj njenih podanikov.« je častnik strogo odvrnil.

»Potem je vse v redu,« je dejal Higgs z vzdihom olajšanja. »Če je Makeda predsednica sodišča, nam je oprostitev zagotovljena, zaradi Ormeja, če že ne zaradi nas.«

»Nikar se na to preveč ne zanašajte,« sem mu zašepetal v uho. »So posebne okoliščine, in za ženske vemo, da svoje mnenje izpreminjajo.«

»Adams,« je odvrnil in zija v me skoz svoja temna očala, »če boste tako govorili, se spreva. Makeda da bi menila tvoje mnenje, ta je lepal to se pravi posvati, ko ga takim rečem nagovarjati. In če hočete poslušati moj svet, ne dajte, da bi vas slišal Oliver. Ali se več ne spominjate, da ga ona ljubi?«

»Seveda se,« sem odvrnil, »toda spominjam se tudi tega, da jo ljubi tudi princ Jozva in da je ona njegova jetnica.«

22. POGLAVJE.

Posadili so nas v vrsto, štiri na oči podivljane ljudi; vsak je imel drugače poraslo brado, to se pravi oni trije, zakaj jaz sem jo nosil že veliko let. Ker so nam vse pobrali, nismo imeli niti britve niti škari.

Na dvorišču, kjer je stala naša baraka, nas je srečala stotnja vojakov, ki so nas obdali s trojno vrsto moštva, kakor da smo nameravali pobegniti. Takoj pa, ko smo prišli skoz vrata, sem spoznal, da je bil drug vzrok za to, namreč da nas varujejo pred ljudskim srdom. Ob vsej poti od barake do sodniškega poslopja, kamor so nas vedli zdaj, ko je palača pogorela, se je zbralo na stotine naroda, ki je dobesedno riul po naši krvi. Bilo je čudno in na svoj način grozno gledati celo silajno oblečene ženske in otroke, ki so vihteli pesti in pljuvali.

»Zakaj vas tako malo ljubijo, oče, ko ste toliko zanje storili?« je vprašal Roderik, skomizgnivši z rameni in umeknivši se kamenu, ki ga je skoro na glavo zadel.

»Iz dveh razlogov,« sem odgovoril. »Zato ker njih gospa ena izmed nas preveč ljubi, in zato ker je marsikdo izmed njih ljudstva zaradi nas izgubil življenje. Potem pa tuje sploh sovražijo in so po naravi kruti, kot večina strahopetcev; in ker se zdaj Fungov več ne boje, menijo, da nas lahko varno pobijejo.«

»Ej!« je dejal Roderik; »pa je vendar Harmak prišel v Murl! in pokazal je proti veliki glavi malikovi, ki je tičala na pečinah, in jaz menim, da kamor gre Harmak, tja gre Fung za njim, in če je tako, bodo Fungi poskrbeli, da bodo moje življenje drago poplačali; jaz sem namreč velik mož med Fungi, jaz sam sem takorekoč Fung in mož sultanove hčere. Ti bedaki so kot otroci; ker Fungov ne vidijo, menijo, da Fungov ni. Toda v enem letu ali morebiti v enem mesecu bodo že izvedeli.«

»Teško, če ne,« sem odvrnil. »toda bojim se, da nam to ne bo pomagalo.«

Tedaj smo se približali sodni hiši, kjer so abatski duhovni in učeniki obravnavali pravdne in kazenske slučaje. Suvali so nas skoz drhal plemičev in vojakov, ki so se nam rogali, ko smo šli mimo njih in prišli smo v veliko sodno dvorano, ki je bila nabita, da se je vse trlo.

Šli smo proti sredini, kjer je bil puščen prazen prostor za stranke ali jetnike in njih zastopnike. Za njim pa so bili proti steni stoli za sodnike. Bilo jih je pet članov velikega zbora, katerih eden je bil Jozva; kot predsednica sodnega dvora je sedela v sredi sama Makeda in nosila svoje zaigrinjalno in krasno slavnostno obdolo.

»Hvala Bogu, rešen!« je zamrmral Oliver olajšano zahrpel.

»Da,« je odvrnil Higgs, »toda kaj ima tu opraviti? Ona bi morala biti tudi na zatožni klopi, ne pa na sodnjem stolu.«

Dospeli smo na prazni prostor in vojaki, oboroženi z meči, so nas s silo postavili tja, kjer je bil naš prostor; in dasi se je vsak izmed nas Makedi poklonil, sem opazil, da se za naše pozdrave ni čisto nič zmenila. Samo okrenila je glavo in rekla nekaj na svojo desnico Jozvu, vsled česar se je zasmelal.

Nato se je s strahotno naglico začela obravnava. Nekaj javni tožitelji je stopil naprej in izžujnal zoper nas obtožbo. Vsebinska je bila tale: da smo mi, ki smo bili abatski najemniki, izdajalsko izrabili svojo službo kot najemniški načelniki in razvneli meščansko vojsko, v kateri je veliko naroda zgubilo življenje, nekatere smo dejansko umorili sami in naš tovariš, ki je bil mrtev. Poleg tega smo mi povzročili, da je pogorela njih palača in največji zločin izmed vseh pa je ta, ker smo zajeli posvečeno osebo Valde Nagaste, Murske rože, in jo odnesli v skrivališča podzemeljskega mesta, odkoder so jo rešili slučajno, ker je eden izmed naših sokrivcev izdal skrivališče.

To je bila obtožba, ki, to moramo pripomniti, niti namigovala ni na ljubezenski zaplet med Makedo in Oliverjem.

Ko jo je branitelj prebral, nas je vprašal, kaj na to odgovorjamo, na kar je Oliver kot naš govornik odvrnil, da je res, da se je bil boj in da so bili ljudje ubiti, tudi mi smo bili pregnani v jamo; o vsem ostalem pa da hči kraljeva ve za resnico in da mora govoriti za nas, kot gotovo hoče.

Tedaj so poslušavci začeli kričati: »Priznavajo se krivim! Obsodite jih v smrt!« in tako dalje. Sodniki so pa med tem vstali s sedežev, se zbrali krog Makede in se 2 njo posvetovali.

»Pri moji veri jaz mislim, da nas hoče prepustiti!« je vzkliknil Higgs, Oliver pa se je divje proti njemu obrnil in mu zapovedal, naj drži jezik za zobmi in pridodajal:

»Če bi bili vi kdo drugi, bi morali za to obrekovanje dati odgovor!«

Navsezadnje je bilo posvetovanje končano; sodniki so zopet zavzeli svoje sedeže. Makeda je dvignila roko. Grobna tišina je zavladala v prostoru. Nato je začela govoriti s hladnim, prisiljenim glasom:

»Nejeverniki,« je rekla proti nam, »priznali ste, da ste povzročili v Muru bratomorno vojsko in pobili množico njegovega ljudstva, za ta dejstva ni treba dokazov, saj jih veliko vdov in sirot brez očeta danes lahko izpričuje. Se veš! Kot je izpovedal moj častnik, ste storili tudi ta zločin, da ste odvedli mojo osebo v jamo in tam obdržali s silo, da bi bila porok za vašo varnost.«

Slišali smo in sapo nam je jemalo, Higgs je zajecal:

»Usmiljeni Bog, kakšna laž!«

Izmed nas drugih pa nihče ni nič rekel.

»Za te zločine,« je Makeda nadaljevala, »ste vsi zaslužili kruto smrt.«

Nato je obmolnila in pridejala:

»Vendar pa vam, ker imam oblast, smrtno kazen odpustim. Odločam pa, da danes ta dan izženo iz Mura vas in vso vašo lastnino, ki vam je ostala in so jo našli v podzemeljskem mestu in kjerkoli drugod, s kamelami za vas in v vašo prtljago; odločam tudi to, da če se kdorkoli izmed vas sem povrne, bo brez vsakega zasliševanja predan rabelinom. To storim zaradi tega, ker smo izpočetka sklenili z vami neko pogodbo, in dasi ste se tako globoko pregrešili, ne prenesem, da bi se častita slava abatskega ljudstva omadeževala le z dihom sumnje. Pojdite, popotniki in dajte, da vaših obrazov nikdar več ne vidimo!«

Tedaj je drhal, ki je bila zbrana v dvorani, radostno radostno vzklikala, dasi sem jih slišal nekaj, ki so vplili:

»Ne, pobijmo jih! Pobijmo jih!

V Lešah je v soboto, dne 24. t. m. po 80letnem trudapolnem življenju in dolgotrajni mučni bolezni mirno v Gospodu zapala župnikova mati Marija Ahačič, vdova l. 1886. umrlega žagarja Urbana Ahačiča, rojena Fertina, sorodnica msgrja Tomo Zupana in g. župnika Fertina in mati petero otrok, ki so razen g. lešanskega župnika vsi pomrli v zorni mladosti. Počivaj v miru, skrbna mati!

NA VELIKO IN MALO!

Priporočamo **najboljše šivalne stroje** za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri: JOSIP PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip šte. 7.

IZGUBIL SE JE

majhen, bel, dolgodlaki psiček, ki sliži na ime »FIPSI«, in sicer v nedeljo, dne 18. t. m. pri Sv. Katarini v smeri Ločnica-Sora. — Pošten najditelj je naprošen, da ga odda proti dobri nagradi pri g. Erbežniku, trgovcu in gostilničarju v Ločnici, ali pa pri lastniku U. Kranik, Sp. šiška šte. 107.

Slamorenica

v jako dobrem stanu je naprodaj. Vprašati je v gostilni PAVLIČ na Viču. 2356

Jajca

sveža, kupujemo v vsaki množini skozi celo leto po najugodnejših dnevnih cenah. — Ponudbe naj vsak odpošlje na:

I. HAJDAŠ, Bedekovičina, Hrvatsko.

HRASTOVE HLODE od 2.60 naprej, ali stoječe hraste kupi vsako množino lesna družba »ILIRIJA«, Kralja Petra trg šte. 8. 2486

Suhe GOBE in KUMNO

kakor tudi druge deželne pridelke kupuje FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36.

Pozor! MLINARJI! Pozor!

Prodajam dele umetnega mlinarja! Oglejte naj se pri: JOS. JAVORNIK, Dvor, Dolenjsko.

Električni stroji proizvod A E G električni števcji proizvod A E G

žarnice Tungaram, vse elektrotehn. potrebščine v zalogi po ugodnih cenah. — Elektrotehnična tvrdka KAROL FLORJANČIČ, Celje.

Proračuni brezplačno! Proračuni brezplačno!

Krepkega VAJENCA

za sodarsko obrt, hlapca sprejme ter enega — hlapca FRANJO REPIČ, sod. mojster, Ljubljana - Trnovo.

Malo posestvo z gozdom, ležeče ob glavni cesti, v prijaznem kraju na Dolenjskem, tik železniške postaje in na sedežu fare, prodam. Hiša še nova, ima 4 sobe, shrambo, klet in je za vsako obrt pripravna. — Naslov pove uprava »Domoljuba« pod šte. 2459.

Mlin naprodaj! Stalna voda, blizu post., zraven šole in cerkve, v lepem in promet. kraju. Trije tečaji z vsemi pritoki, lepi stanov. prostori. Elektr. razsv. Naslov pri upravi pod šte. 2476.

Novovpeljana K. PEČENKO

~ Irgovina ~ Ljubljana :: Sv. Petra cesta šte. 13 (vogal Kolodvorske ulice šte. 2)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne : Postrežba solidna

Proizvodnja slovenska tovarnica žaluzij

Weissbacher

lesna in industrijska družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 66

izdeluje vsakovrstne žaluzije in sprejema vsa v to stroko spadajoča pravila.

Brzjavke: Weissbacher Ljubljana. Telefon 114.

tvrdka F. Fajdiga sin

priporoča vsakovrstne lepe omare (kostne) z ladelci in tudi visoke iz trdega in mehkega lesa, postelje, omare, stole, modroce; sploh vse pohištvene dele dobijo edino le

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti 17.

OKROGEL LES

(hlode) smreka, hrast, bukev, kupuje v vsaki množini PARNA ZAGA V. SCAGNETTI V LJUBLJANI. — V ponudbi je navesti cene. 2432

ZDRAVILNA ZELIŠČA

kupuje po najvišjih cenah: tršiliko lubje, lipovo in bezgovo cvetje, češminjevo lubje, norično perje in korenine itd. — Zahtevajte cenik zastoj! — ED. PIŠLER, Vrhnika. 2467

Veščega

Ovčarja

18če veleposvestvo šestine blizu Zagreba. Ponudbe na graščinsko upravo šestine v Zagrebu Katarinski trg 2.

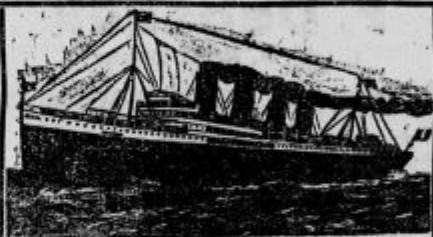
Tovarna

JOS. REICH

LJUBLJANA :: Poljanski nasip šte. 4. Podružnica: Šelenburgova ulica šte. 4.

BARVA vsakovrstno blago. :: KEMIČNO ČISTI obleke. :: SVETLOLIKA ovratnike, :: zapestnice in srajce. ::

Podružnice: MARIBOR (Gosposka ulica šte. 38), NOVO MESTO (Glavni trg), KOČEVJE šte. 39.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni Edino najkraj. črta iz Havre v New York

Predprodaja ladijskih listkov in železniških vozniških listkov za sosednje države in pojasnila daje konc. potovalna pisarna IVAN KRAKER v Ljubljani, Kolodv. ul. 41 nasproti gl. kolodv.

BERITE NAJPRVO

predno kupite uro, ilustrirani katalog tvrdke H. SUTTNER (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 1. - Ta Vas obvaruje škode in jeze, katero povzročajo slabe, bazarske ure, in Vam kaže, kako se zamore dobro in zraven ceno kupiti. Ta katalog Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke »IKO« iz lastne tovarnice v Švicli, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure,

svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, krstna in birmanska darila in vso drugo zlatnino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, stekloreze, doze za tobak, svačnice in smodke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki: H. SUTTNER (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 1.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Budlike
Zenne ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Presernova 1
Zahtevajte ponudbe!

Tvrđka A. VOLK v Ljubljani, Resljeva
cesta št. 24, trgovina
s moko, otrobi in koruzo na debelo, kupuje po
najdražjih cenah domačo **pšenico, ajdo in fižol.**

!!! MLINI !!!

Specialna trgovina za mlinске potrebščine
ČADEŽ & BRCAR — LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 35

priporoča bogato zalogo vseh v mlinsko stroko
spadajočih predmetov po najnižjih dnevnih cenah,
in sicer: svileni sita X in XXX, tenčice za drob
(Griesgaze) znamke »Albert Wydera« 24 in 32 cm
široka volnena sita, pocinjeno žično tkanino (Draht-
gewebe), prima gonilna jermena, mlinске kamne,
amerikanska strojna olja in masti, kontenino, žim-
nata sita itd. 1923

Postrežba točna in brz! — Ceniki na razpolago!
Morska trava za modrece v vsaki množini
se dobi najceneje pri
SEVER & KOMP. Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

F. Debeljak

(prej A. Rasberger)

Ljubljana, Sodna ulica 5.

V Sloveniji največ-
ja zaloga gramo-
fonov, orkestri-
onov na elektriko
in uteš, gramofon-
skih plošč, igel,
peres, zvočnic in
vseh gramofon-
skih delov. — In-
teresantom se igra
v trgovini vsak
čas brezplačno. —
Koračnice, valčki,
polke, orkestralna
glasba, opere, ope-
zeto. Svetovno-
slavni solisti.

Cenik
brezplačno.

Zaupljivim kupcem tudi na obroke.

Važno za poljedelce!

Najboljši **MAVEC** (gips-sadra) zopet v zalogi!
Izorno umetno gnojilo za deteljšča, trošenje
travnikov, zeljnikov, važno za **AJDO** i. t. d.
Izorno sredstvo za konzerviranje gnoja in raz-
kuževanje hlevov. — Cena za 100 kg 100 Din,
1-1 franco postaja **KRANJ.** 1-1

FRANC DOLENC, Kranj.

Krijte svoje strehe s

Salonit-om

„SPLIT“

Anonimno društvo za
cement-Portland

Prodajalne:

Ljubljana: „Obnova“, gradbena
družba z o. z.

Kamnik: **Ant. Stergar**

Kočevje: **Peter Petsche**

Kranj: **Franc Dolenc**

Novo mesto: **A. Pauser**

Radovljica: **Oton Homan-a**
nasl. Šimnic

Edino zastopstvo najboljših šivalnih strojev

»Mundlos Original
Viktorija«.

Stroji šivajo naprej in
nazaj. — Predvojno bla-
go. Cene nizke tudi za
čevljarje in krojače. Tr-
govcem popust. Zahtev-
ajte cenik. — Vse po-
trebščine: igle, olje, špulce itd. — Večletna ga-
rancija. — Za obilen obisk se priporočam

JOS. ŠELOVIN - ČUDEN

trgovina s srebrnino, zlatnino in urami,
Ljubljana, Mestni trg št. 13.

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že
25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot **kosmetikum** za negovanje
zob, zobnega mesa, glave, kot do-
datek k vodi za umivanje, ker je
radi svojega antiseptičn., čistega,
osvežujočega delovanja najboljšega
učinka. Ravnotako je priljubljen
kot krepko, blago delujoče in vrio
**prijetno sredstvo za drg-
nenje** hrbta, rok, nog in celega
telesa. Je mnogo močnejši in de-
luje kot Francosko žganje in naj-
bolje sredstvo te vrste. Tisoče
priznanj! Z zamotom in poštino
za vsacega: 3 dvojnat ali 1 špe-
cijalna steklenica . . . . 73 K.

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špec. steklenice . . . . 300 K.
24 „ 8 „ . . . . 570 K.
36 „ 12 „ . . . . 800 K.
poštino **prosto** na Vašo pošto. Kdor pošlje denar
naprej, dobi še popust v naravi.

Dobi se tudi: Elza obliž za kurja očesa 8 in 12 K;
Elza mentolni črtnik 16 K; Elza posipalni prašek 12 K; prstni
Elza ribje olje 80 K; Elza voda za usta 48 K; Elza voda ko-
loniska 60 K; Elza šumski miris 60 K; Glicerini 16 in 60 K;
Lysol, Lysolform 48 K; kineški čaj 4 K; Elza mrčesni prašek
20 K; strup za podgane in miši po 16 in 20 K.

Eugen V. Feller, lekarnar

Stubica donja, Elsatrg 16. Hrvatsko.

Najboljše in najtrpežnejše
manufakt. blago kupite pri

Oblačilnici za Slo-
venijo v Ljubljani

Oglejte si naše skladišče!
Prodajalna na drobno je v
Ljubljani, Stritarjeva ul. 8.
Glavno skladišče je v Kresiji
(vhod iz Lingarjeve ul. 1/L)

- Zadržno podjetje! - Svoji k svojim!

Ustanovljeno l. 1900.

Mnogo denarja si prihranite, ako kupujete manufakturno blago samo pri

Prenovljeno l. 1918.

GOSPODARSKI ZVEZI - manufakturni oddelek - LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 29. Na dvorišču.

Priporočamo veliko izbiro češkega in angleškega blaga za moške in ženske obleke, n. pr. sukno, ševiot, kamgarn, volneno,
hlačevino in polvolneno blago, lister, etamin, batist v najmodernejših barvah, krasne vzorce za narodne noše, kambrik in delen, tkan-
nino belo, ružavo, enostavne in dvojne širokosti za rjuhe, blago za namizne prte in blazine, svilo, svilene robce, šale, volnene in pol-
volnene robce v najnovejših vzorcih, nadalje veliko zalogo čevljev za moške, ženske in otroke, raznovrstno usnje na drobno in debelo.
Blago dobro, postrežba točna in solidna. — Zahtevajte cenik in vzorce. — Cene nizke in stalne.

Svoji k svojim!

Podpirajte zadržno!

Svoji k svojim!